

Nr 213.

Av herr **Anderson, Axel Ivar**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1941, m. m.

I proposition nr 173 med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt föreslås, att såsom taxerad merinkomst av skogsbruk skall upptagas så stor del av de under beskattningsåret åtnjutna intäkterna av skogsbruk genom avyttring eller uttag för förädling eller förbrukning i egen rörelse, som kan anses hava uppkommit genom prisstegring från förkrigsinkomståren utöver vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning, dock ej högre belopp än som av den skattskyldige visas hava motsvarat beräknad nettointäkt av skogsbruk för beskattningsåret.

Detta stadgande innebär, att ett skogsägande industriföretag, som förädlar sitt från de egna skogarna utfallande gagnvirke (timmer och massaved) i den egna rörelsen, nödgas som särskilda förvärvskällor uppgiva å ena sidan skogsinkomsten av detta gagnvirke samt å den andra resultatet av samma virkes förädling i rörelsen. Ur principiell synpunkt måste detta betraktas såsom oriktigt, ty här är i själva verket fråga om en fortgående förädling inom företaget av en av företaget självt producerad råvara. Såsom jämförelse kan nämnas, att ett järnindustriföretag, som förädlar malm från egen gruva, icke ålägges att redovisa vinst på malmen såsom fristående förvärvskälla, utan det hela får ingå i rörelsevinsten.

Denna felaktiga, principiella utgångspunkt kan i vissa fall leda till en krigskonjunkturbeskattning av fiktiva vinster inom förvärvskällan skogsbruk, enär bokföringsmässigt inom skogsbruket beskattningsbar merinkomst kan framträda, vilken merinkomst sedermera, när samma skogsprodukter under ett senare år användas i rörelsen, kanske ej alls kommer att utvinnas. Man har visserligen i propositionen sökt i någon mån motverka en sådan eventualitet genom följande stadgande i anvisningarna till 6 §.

»Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget skogsbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen rörelsen inkomstminskning, medan taxerad merinkomst framkommer för skogsbruket, äger den skattskyldige att för utjämning härutinnan beträffande nämnda produkter tillämpa lägre prissättning med sammanlagt högst så stort belopp, att inkomstminskningen å rörelsen bortfaller.»

Detta stadgande kan visserligen stundom, men, såsom nedan skall visas, ej alltid undanröja den risk för oriktig beskattning, som förslaget enligt vad ovan sagts innebär.

De skogsägande träindustriföretagen uttaga enligt för deras skogar gällande hushållningsplaner ungefär lika stora råvarukvantiteter årligen. Dessa

uttag pläga med hänsyn till skogsvården och önskvärdheten av att upprätthålla stadigvarande arbetstillgång i skogarna icke växla nämnvärt med konjunkturerna. Däremot kan driften vid företagens industrianläggningar variera avsevärt efter konjunkturläget. Härav följer, att någon regelbunden parallellism mellan avverkning och industriell konsumtion icke finnes. Lagerställningen av råvara från de egna skogarna kommer härigenom att vara mycket växlande, och betydande lagerökningar vid verken av virke från egna skogar inträffa de år, då driften nedgår på grund av avsättningssvårigheter. Detta är just vad som skett under propositionens beskattningsår.

Beskattningstekniskt innebär detta, att företagen bli taxerade till merinkomst av skogsbruk för industrivirke från egna skogar, som ännu icke nyttjats i rörelsen utan ligger i lager. I någon mån kan kanske denna merinkomst stundom kvittas mot inkomstminskning inom rörelsen under året. Det är emellertid ingalunda säkert att så alltid kan ske. Företaget får då utgöra krigskonjunkturskatt på en framkonstruerad vinst på eget virke, som ännu icke vare sig avyttrats eller använts i egen rörelse. Man vet överhuvud taget ej, om detta virke kommer att lämna någon vinst. Jag finner detta vara en brist i förslaget, som bör på lämpligt sätt avhjälpas.

Enklarest torde detta ske genom att virke, som ett företag använder i egen rörelse, icke taxeras till krigskonjunkturskatt på skogsbruk utan att detsamma endast betraktas som en råvara i rörelsen.

Är en sådan utväg icke framkomlig, torde en bestämmelse böra införas om att vid merinkomstens av skogsbruk beräkning de virkeskvantiteter undantagas från beräkningen, som resp. skogsägare vid beskattningsårets slut har liggande i lager för användning i egen rörelse.

Under åberopande av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 173 ville besluta sådan ändring i »förrordning om krigskonjunkturskatt för år 1941», att virke, som ett företag avverkat å egen skog för nyttjande i egen rörelse, helt undantages från krigskonjunkturskatt av skogsbruk, eller, om detta ej kan bifallas, att företaget berättigas att i varje fall undantaga från beräkningen så stor del av nämnda virke, som vid beskattningsårets slut ej förädlats eller avyttrats i förädlat skick.

Stockholm den 17 april 1941.

Ivar Anderson,
Stockholm.